

**BOSHLANG‘ICH TA’LIMDA TEXNOLOGIYA FANINI O‘QITISHDA
IJODKORLIK VA INNOVATSION YONDASHUVLAR**

*Surxandaryo viloyati Oltinsoy tumani
9 - sonli Umumiy órta talim maktabi
Texnologiya fani o‘qituvchisi
Sharipova Mubina Alimardonovna*

Annotatsiya: Maqolada boshlang‘ich ta’lim jarayonida texnologiya fanini o‘qitishning dolzarb jihatlari, o‘quvchilarda ijodiy tafakkur va amaliy ko‘nikmalarni shakllantirish masalalari yoritilgan. Shuningdek, STEAM-ta’lim elementlarini qo‘llash, raqamli texnologiyalardan foydalanish va milliy qadriyatlarga asoslangan yondashuvlarning samaradorligi tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar: texnologiya fani, ijodkorlik, innovatsion yondashuv, STEAM-ta’lim, raqamli texnologiyalar, boshlang‘ich ta’lim.

Kirish

Bugungi globallashuv davrida ta’lim tizimida yangicha yondashuvlar, innovatsion metod va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Xususan, boshlang‘ich ta’lim jarayonida texnologiya fani o‘quvchilarda mehnatsevarlik, mustaqil fikrlash, ijodiy yondashuv va amaliy ko‘nikmalarni shakllantirishda asosiy fanlardan biri hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ta’lim sifatini oshirish, o‘quvchilarda ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga oid qaror va farmonlari ushbu fanning dolzarbligini yanada oshirmoqda.

Asosiy qism

1. 1-sinf texnologiya darslarining ahamiyati

Boshlang‘ich sinfning birinchi bosqichida texnologiya darslari o‘quvchilarning mayda qo‘l muskullarini rivojlantirish, oddiy qo‘l mehnati ko‘nikmalarini shakllantirish, buyum yasash, rang va shakllarni uyg‘unlashtirish orqali ijodiy tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiladi.

O‘quvchilar qog‘oz, karton, plastilin, tabiiy materiallar bilan ishlash orqali amaliy tajribaga ega bo‘ladilar. Jamoaviy ishlarda qatnashish orqali ijtimoiy muloqot, hamkorlik madaniyati shakllanadi.

Darslarda oddiy texnologik jarayonlarni tushunish orqali o‘quvchida texnik tafakkur kurtaklari paydo bo‘ladi (Karimova, 2021).

2. 4-sinf texnologiya darslarining o‘ziga xosligi

To‘rtinchi sinf bosqichida texnologiya fanining mazmuni murakkablashadi. O‘quvchilar loyihaviy faoliyatga jalb qilinadi, chizmalar bilan ishlash, maketlar

yaratish, ekologik materiallardan foydalanish, tikuvchilik va modellashtirish elementlari o'rganiladi.

Loyihaviy ishlar o'quvchining mustaqil qaror qabul qilishini, o'z fikrini asoslab bera olishini ta'minlaydi.

Modellashtirish va chizmachilik elementlari texnik tafakkurni rivojlantiradi.

Innovatsion yondashuvlar esa o'quvchini kelajakda kasb tanlashga yo'naltiradi (Xo'jayev, 2022).

3. STEAM-ta'lim elementlarining qo'llanishi

Dunyo tajribasida texnologiya fanini o'qitishda STEAM-ta'lim keng qo'llanilmoqda. Bu yondashuv ilm-fan (Science), texnologiya (Technology), muhandislik (Engineering), san'at (Art) va matematika (Mathematics)ni uyg'unlashtiradi.

O'quvchilar ilmiy izlanish olib borish, tajribalarni kuzatish, san'at va texnikani birlashtirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

STEAM elementlari yosh avlodning innovatsion tafakkurini shakllantirishda samarali vosita hisoblanadi (Anderson, 2020).

4. Raqamli texnologiyalardan foydalanish

Hozirgi kunda texnologiya fanida raqamli vositalar, multimediya, interaktiv dasturlar, virtual maketlar va onlayn platformalardan foydalanish ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi.

Raqamli texnologiyalar o'quvchining mustaqil bilim olish jarayonini qo'llab-quvvatlaydi.

Interaktiv vositalar orqali o'quvchining qiziqishi va motivatsiyasi ortadi.

Onlayn loyiha va topshiriqlar jamoaviy ishlash kompetensiyasini rivojlantiradi.

5. Milliy qadriyatlar asosida o'qitish

Texnologiya fanida milliy hunarmandchilik, xalq amaliy san'ati elementlarini o'quv jarayoniga tatbiq etish o'quvchilarni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalaydi. Bu orqali ular nafaqat zamonaviy bilim, balki ajdodlarimizdan meros qolgan mehnat an'alarini ham o'zlashtiradilar.

Xulosa Boshlang'ich ta'limda texnologiya fanini o'qitish o'quvchilarda ijodiy tafakkur, amaliy ko'nikmalar va innovatsion yondashuvlarni shakllantirishning muhim omili hisoblanadi. 1–4-sinflar jarayonida texnologiya darslari bosqichma-bosqich murakkablashib, o'quvchini mustaqil fikrlashga, jamoaviy ishlashga, milliy va zamonaviy qadriyatlarni uyg'unlashtirishga yo'naltiradi. Innovatsion metodlar, STEAM-ta'lim elementlari va raqamli texnologiyalardan foydalanish esa ta'lim samaradorligini oshiradi va o'quvchilarning kelgusida kasbiy faoliyatga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Karimova M. (2021). Boshlang'ich ta'limda texnologiya fanini o'qitishda zamonaviy metodlar. Toshkent: Fan va texnologiya.
2. Xo'jayev Sh. (2022). Ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlar. Samarqand: Zarafshon nashriyoti.
3. Anderson J. (2020). STEAM Education in Primary Schools. London: Routledge.
4. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi. (2023). Boshlang'ich ta'lim davlat o'quv dasturi. Toshkent.

